

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
SZABADOS JÓZSEF

Szerkesztőség:
Szentháromság-tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám.

X. évfolyam.

Csongrád, 1912. augusztus 4.

31. szám.

Az uzsora terjedésének oka.

A hitelmegvonások és az azokkal kapcsolatos súlyos pénzügyi viszonyok már is megteremtették szomorú következményeiket. Rohamosan terjed az uzsora. A vidéki pénzügyi intézetek kénytelenek a helyzet hatása alatt a lehető legszűkebb keretek közé szorítani munkásságukat. A legtöbbje tartja a régi hiteket, de újakat nem engedélyezhet. Ámde a hitellel nem szünetelhet, folytonosságát kénytelen fenntartani, mert egyébként megállásra lenne kényszerítve az egész gazdasági tevékenység. De már azért sem szünetelhet, mert a pénzügyi intézetek visszafizetésekre kényszerítették a fővárosi nagybankok által, maguk is kénytelenek a visszafizetéseket követelni. Ennek az a természetes következménye, hogy a tőkék felett nem rendelkező gazda, iparos vagy kereskedő — kénytelen kötelességeinek eleget tenni — ott vesz hitelt, ahol az rendelkezésre áll. Mivel pedig pénzügyi intézet nem ad, folyamodik ahhoz, akinél megveszeli az elhelyezésre alkalmas pénzt.

Kapcsolatban az imént leírt körülményekkel, az ország minden részében nap nap után azt tapasztalják a pénzügyi intézetek, hogy a betétek fogynak és keresve hova fordításuk helyét és alkalmát, megállapították, hogy a kivett betéteknek csak egy része az, amely visszafizetésekre fordítható, egy másik jelentékenyebb része azoknak a hiteleknek a kielégítésében keres elhelyezést, amelyek a pénzügyi intézetek által nem elégítettek ki. A betevők számottevő része kiszedi betéteit a legfőbb 4—5 százalékos kamatot fizető pénzügyi intézettől és megkezdte tőkésével a magánüzérkedést. Teszi ezt természetesen azért, mert az adós, rálevén kényszerülve, a takarékpénztár által megteremtendő betéti kamatnak kétszeresét is megfizeti neki.

A vidéki pénzügyi intézetek anyagi bajaihoz tehát társul szegődik az a veszedelem, hogy a betéteket elvonják és az eddig fillért fillér mellé tevő kis takarékoskodó tőkés a kiszedett betétekkel versenyt támaszt a takarékpénztáraknak.

Igen sok vidéki takarékpénztárról állították évtizedeken át, hogy uzsoráskodnak. Holott az ő uzsoráskodásuknak az eredménye az, hogy a vidék gazdasági élete jelentékenyen emelkedett, hogy mezőgazdaságunk óriási lépésekkel haladt előre, hogy akadtak vállalkozóink, akik csekélyke tőkékkel számottevő iparágakat voltak képesek művelni. A pénzügyi intézetek eddig csak pozitív eredményeket teremtett. De hogy most, mikor szinte lavinaszerűen gomolyodik lefelé a vidéki pénzügyi intézetek megszorultsága kapcsán a magánuzsora, hogy minő hatással lesz szépen gyarapodó közzgazdaságunkra, bajos megmondani. A tények már ma is azt mu-

tatják, hogy nagy baj szakadt reánk, mivel halomba dőlnek azok a számítások, amelyeken a legtöbb ipar alapította tevékenységét és eredményességének alapfiléit. Micsoda kavardás van annak a fejében, aki 7—8 százalékos váltóadóságra alapította vállalkozását és most kénytelen 10—12 százalékos pénzzel, amelyet jó provízió mellett nyújtanak neki magánosok, folytatni vállalkozását tovább?

Az a veszedelem, amelyet a nagybankok hitelmegvonása okozott, immár egész sorozatát érleli meg a gazdasági egyedek pusztulásának. Hiszen naponta olvashatni virágzó vállalatok összeomlásáról. Az a pénzügyi intézet, amely a vidékre vitte a pénzt és segített vele életre támasztani a gazdasági vállalkozásokat, kénytelen munkáját beszüntetni. És amíg egyrészt felülről nem kap pénzt, odahaza elszedik tőle a betéteket. Persze a fővárosi visszszámítási intézetek, amelyek eddig a vidéki intézetek bonitásának megítélésében számbavették azok betéteit is, most, amikor neszét veszik, hogy a vidéken terjedő magánkölesön ügyletek az összehalmozott betétekből táplálkoznak és azokat vonják el a hitelközvetítésre predesztinált intézetektől, még szűkebb körre szorítják hitelezéseiket és megtörtént nem egy esetben, hogy a fővárosi intézetek egyikétől-másikától alapos hitelredukció iránt kaptak felszólítást, okul vetvén rá azt, hogy sokat veszítettek betéteikből. Pedig a kiszedett betéteket azok kapták, akik éppen a fővárosi intézetek hitelmegszorításai folytán hitelük kielégítése nélkül voltak kénytelenek a vidéki intézetekből eltávozni.

A hitellel pusztító kinövésai közt újabb tényező: a terjedő uzsora. Egyenlőre lappangó formában. De majd a termelés beszűkülésének idején nyilvánvaló lesz, hogy miféle pusztításokat végzett az az eljárás, amely válogatás nélkül, gyakorta a legkiméletlenebbül törte össze azokat a láncszemeket, amelyeken át a hitellel fenntartó eleme jut egyik hegyről a másikra. Megakadt ipari vállalatok, téltenségre kárhozottatott kisvállalkozók már is siratják gazdasági munkájukat. De őszre majd hallhatjuk a kisgazdák panaszaát is és nyilvánvaló lesz, hogy azok a kiméletlenségek, amelyek a hitelmegvonások formájában jutottak osztályul a vidéki pénzügyi intézeteknek, megteremtették legfárasztóbb gyümölcseiket: a gazdasági egyedek elpusztítását s ennek folyamánaképpen az uzsora terjedését is.

A költségvetés tárgyalása.

A Csongrádi Lap pár hónap előtti egyik számában hosszabb cikket közölt, melyben azt mondta, hogy annak a szomorú állapotnak, miszerint Csongrád község adózó polgárai 135 százalékos

községi pótdadót kénytelenek fizetni, a 48-as fiskálisok az okai, míg az előljáróság teljesen ártatlan ebben a dologban.

Laptársunk eme kijelentése onnét jut most az eszünkbe, mert a hétfőn tartott községi közgyűlésen, mikor a költségvetés volt tárgyalva, dr. Moletz Lajos ügyvéd kivételével, aki mintegy 15 percig mégis jelen volt, nemcsak a 48-as fiskálisok, de még a 48-as pártban vezérszerepet vivő más foglalkozású képviselők sem vettek részt. Hogy ezek az urak éppen ilyen fontos alkalommal maradtak el tömegesen a közgyűlésről, ezek után nem tudjuk másra magyarázni, mint arra, hogy a Csongrádi Lap hivatkozott cikkével annyira találva érezték magukat, hogy jelen alkalommal jobbnak látták meg sem jelenni a közgyűlésen, nehogy a pótdadó emelkedése miatt megint őket érje a vád. Sajátságos azonban, hogy nemcsak a 48-as vezérek gondolkoztak így, hanem a kormánypártiak is, mert azok se vettek részt eme közgyűlésen, mely pedig volt olyan fontos, mint bármelyik más, hiszen azon a községnek egy évi háztartási költsége került megvitatás alá. S igen jellemző a képviselő urakra pártkülönbség nélkül az, hogy képviselői kötelességeiket éppen akkor nem teljesítik, mikor legjobban kellene: mikor éppen az adózó polgárok érdekeinek megvédéséről van szó. Vagy talán az a taktikájuk a t. vezér uraknak, hogy így majd nyugodt lélekkel lehet választások alkalmával handa-bandázniok a nép előtt, hogy nem ők az okai a magas községi pótdadónak, mert azt nem ők szavazták meg?

Bizony sajnálni való az ilyen taktika.

A költségvetés tárgyalása különben úgy folyt le, hogy a közgyűlés megnyitása után Kovács Elemér jegyző előterjesztette, miszerint a költségvetés 15 nap alatti közszemlére volt kitéve, azonban ellene észrevételt nem adott be senki.

Utána L. Tóth István állott fel szólásra, s előadta, hogy mielőtt a költségvetést tárgyalná a közgyűlés, az nyomattassék ki a részletes számadatokkal, mert az előljáróság által a képviselőknek küldött indoklás csupán a végösszegekkel foglalkozik s így abból megtudni nem lehet, hogy mire lesz az a rengeteg pénz fordítva, mely a költségvetésben szerepel. E tekintetben indítványt is adott be, melyet azonban Hegyi Antal elnöklő bíró nem bocsájtott szavazás alá, mert szerinte azért volt közszemlére téve a költségvetés, hogy ott megnézze mindenki, akit érdekel. Hegyi Antal után ilyen értelemben szólaltak fel Kovács Elemér jegyző és Sólya Gyula főjegyző is.

Ezután Kovács Elemér jegyző tételenként ismertette a költségvetésnek bevételi rovatát.

A földhaszonbér jövedelmeknél Szabados József felszólalt a bökényi gát jobb kihasználása tekintetében s ajánlotta, hogy az a parcellákban való kiadás helyett inkább fűmagos lucernával volna bevetendő. Solya Gyula főjegyző azonban felvilágosította, hogy azt jelenleg tenni nem lehet, mert a föld az előző bevételektől lucernaunott lett.

A közigazgatási illetékeknél Kovács Elemér jegyző előterjesztette, hogy pótadó szaporodás címén helyesnek tartana 2500 koronát előirányozni, mert a községnek új adózók után körülbelül ennyi bevétele szokott lenni évenként, mely eddig a költségvetésben nem szerepelt; a közgyűlés ezt el is fogadta.

Az ingatlanok eladásánál pedig dr. Buk Herman és Szabados József szóvátették azt, hogy a törzsvagyon eladásából befolyó vételárát nem volna szabad elkölteni, hanem azt takarékpénztárilag gyűmölcsöztetni és csupán a kamatokat kellene felhasználni.

Solya főjegyző ezen felszólalásra azon felvilágosítást adta, miután a Joannovicsele eladásnál nem lett meghatározva, hogy a vételár milyen célra fordíttassék, az azért szerepel a költségvetésben.

Nagyobb vitát okozott a mezőőrök fizetésére a földbirtok után külön kivetendő 19 százalékos mezőőri illetményből befolyó összeg tárgyalása, melyre L. Tóth István azt kívánta, hogy azt töröljék a költségvetésből, s egyáltalán ne is tartsanak mezőőröket, mert a szőlők úgy is kipusztulnak és nem lesz mit őrizni.

Solya Gyula azonban erre kijelentette, hogy azt eltörölni nem lehet, mert a mezőőrök tartását a törvény rendeli. Egyidejűleg emlékeztetése hozta Ludrovainak, hogy miért nem alakítottak a szőlőbirtokokosok annak idején hegyközséget, akkor most maguk intézkedhetnének a mezőőrök fölött. A mire Ludrovai közbeszólt, hogy azért nem, mert nem akartak bírót meg jegyzőt fizetni.

A tétel különben változatlanul elfogadott.

A kiadási rovat ismertetésével kapcsolatosan Kovács Elemér jegyző előterjesz-

tette, hogy két napidíjas, Pozsár János és Kóti Mihály, azután a tűzoltók és lovasrendőrök fizetésjavítást kérnek, mert ők még eddig nem kaptak. Többek hozzájárulása után a két napidíjas fizetése évi 100—100 koronával, a tűzoltók fizetése 10—10 százalékkal, a lovasrendőröké pedig 150—150 koronával lett javítva.

A nyomtatványok tételénél Solya Gyula főjegyző felszólalt, hogy miután legújabbban arról győződött meg, hogy mióta Bozó és Justin szállítja a község részére szükséges nyomtatványokat, azóta lényegesen kevesebb összegbe kerül az a községnek, ezért javasolja, hogy ez a tétel szállíttassék le, még pedig a nyomtatványoknál 1250 koronára, a könyvkötői munkáknál pedig 1500 koronára. Egyben pedig kijelentette, hogy most már kénytelen elismerni azt, hogy a múltban nagy visszaélések történtek a nyomtatványszállításoknál, mert akár Weisz volt a szállító, akár Szilber, ezekkel került többé a nyomtatvány. Azt jelenleg nem kutatja, hogy mikép történt a visszaélés, azonban most a közgyűlés előtt mondja, hogy ha legesekélyebb visszaélést tapasztal jövőre abban, hogy bármelyik tisztviselő nem a vállalkozó Bozó és Justintól szerzi be a szükséges nyomtatványokat, az ellen fegyelmi eljárást fog indítani.

Ennél a tételnél L. Tóth István a könyvkötői munkákra még az 1500 koronát is sokallotta, mert szerinte a városnak nincsen annyi kötni való könyve, hogy az ennyi összegbe kerüljön. Amiben tökéletesen igaza is volt Ludrovainak, mert ha figyelembe vették, a könyvkötői munkáknál lévő egységárak középaránya, mely körülbelül 5 K 50 fillért tesz ki, 1500 koronáért 270 drb könyvet lehet bekötetni. Ennyi könyv pedig csakugyan nem kerül évente bekötésre, hacsak egy-egy könyv négyszer-öttször nem lesz bekötve. Valószínű tehát, hogy itt történik a visszaélés, hogy egy ugyanazon könyv bekötése évente többször is szerepel.

Az utcák és terekre fordított kiadásnál dr. Buk Herman arra hívta fel az előjáróság figyelmét, hogy az idén sokkal rosszabbul locsolnak, mint más években.

Szabados József pedig a piac tisztátalanságát tette szóvá.

A vegyes kiadásoknál dr. Buk Herman azt indítványozta, hogy a zsidó hitközségnek járó magasabb segély már a folyó évre is megadassék, épp úgy, mint a kath. plebános felemelt fizetése, mit a közgyűlés el is fogadott.

Az előre nem látható kiadásokra több felszólalás után csupán a múlt évi előirányzat lett elfogadva.

Ekként a bevételek végösszege 101.894 K 71 fillérben, a kiadások végösszege pedig 310.724 K 10 fillérben irányoztatott elő. Vagyis pótadó által 208.829 K 39 f lesz fedezendő, mely a földadó után 126 százalékos, az egyéb adók után pedig 110 százalékos pótadó kirovással nyer majd fedezetet. Miután a földadót ezenkívül még 19 százalékos mezőőri illetmény is terheli, a földeket így tulajdonképpen 145 százalékos pótadó fogja terhelni a jövő évben. Amelyik gazda nincs vele megelégedve, az 15 nap alatt fölebezhet ellene.

Felhívás előfizetésre.

1912. augusztus hó 1-jével új előfizetést nyitottunk lapunkra.

Az előfizetési ár helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	4 korona.
Fél évre	2 korona.
Negyed évre	1 korona.

Tisztelettel kérjük azon igentisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése múlt hó végével lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap küldése fenakadást szenvedjen.

Lakóhelyváltoztatás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy új lakhelyüket bejelenteni sziveskedjenek, hogy a pontos kézbesítés eszközölhető legyen.

Előfizetéseket mindennap elfogad

**a Csongrádi Ujság
kiadóhivatala.**

A sajtó ellenségei.

Alig mulik el nap, hogy a sötétség berkeiből ne hangoznék egy-egy bösz üvöltés a sajtó ellen. Nemcsak Magyarországon, hanem Angliát és Franciaországot kivéve, mindenütt Európában. Ez a dühöngés a sajtó ellen, emberi szempontból nagyon is érthető. Gazdag, nagy urak, mindenható politikusok, akiknek egy szavától megrendül a börze s kétségbeesik a parlament, hatalmas férfiak, akiknek parancsára szuronyerdők indulnak útra s ágyúütegek bömbölnek, akik rendelkeznek az erő, az erőszak és tekintély minden eszközével: gyámoltalanul vergődnek a redakció műasztalán. A szürke, kis ujságíró, akinek ad personam annyi tekintélye sincs, mint az utolsó hivatalos közegnek, annyi jövedelme sincs, mint egy bankpénztárosnak, az ismeretlenség homályában dolgozó senki, tolla hegyére veszi a nagyokat és erőseket és ez fáj, sokszor nagyon fáj. Minél meggyőzőbb az igazság, mely az ujságíró tollát vezeti, annál jobban fáj. Minél becületesebb az ujságíró lelke, annál kíméletlenebbül pellengérezzi ki a hatalmasok és erősek hibáit. Minél inkább elragadtatja magát az elbizakodott hatalom, annál harsányabb vétőt bűg feléje a rotációs. És mindig ő győz, a rotációs. Mert a szén, amelylyel ezt a masinát fűtik, kalória dolgában fölülmul minden tüzes matériát. A rotációsokat a közvélemény ereje mozgatja. Ezrek és százezrek véleménye, aka-

rata szabadon szólal meg az ujságíró tolla által. A közönség az ujságírást révén tudja meg az igazságot, ebből okul, formál véleményt, vonja le a következtetést. A közönséget az ujság oktatja ki a gondolkodásra és a közönség az ujság által gondolkodik. Mondják az ellenpárton: de hány ilyen becületes ujság van? Feleljünk erre: hasonlíthatatlan több, mint becstelen. Az ujságunk a saját egzisztenciája érdekében sokkal inkább becületességre és igazmondásra kell törekednie, mint a hatalmasoknak. Mert a hatalmasoknak ezer és egy eszközük van arra, hogy pozíciójukat a közönség ellen is megtarthassák. De az ujság a közönség számára és tisztára csak a közönségből, az olvasók jóhiszeműségéből él. Amelyik pillanatban az előfizető észreveszi, hogy az ujság becstelen útra tért, sutba dobja és a kiadó még azt sem mondhatja, hogy: kukk! Természeti igazság, hogy az ujságírónak még akarata ellenére is becületesebben kell írnia, mint a hatalmasoknak uralkodniok.

Istenem mi lenne ebből a szuronyokkal és ruganyos törvényekkel kormányzott világból, ha nem lenne ujság! A forradalmak ára, a kivitt emberi és polgári jogok hova sülyedtek volna az ujságíró szem nélkül? Kultura, humanizmus, fejlődés, a nagy eszmék, melyek az emberiség megváltására hivatják, hogy elpusztultak volna mind, ha Cerberusukká nem szegődik a sajtó! Ezért nem tudta pótolni vagy nélkülözni a sajtót a modern emberiség s minél féltelenebbül gyű-

lölködnek ellene a haragosai, annál hatalmasabban fejlődik.

Mint gyarló emberi intézménynek, fogyatkozásai vannak a sajtónak is. Nem is kicsinyek, nem is kicsinyíthetők. Azonban jó lélekkel állíthatjuk, hogy a sajtó terén találkoznak aránylag a legkevesebb visszaéléssel. Nem azért, mintha az ujságírók különb emberek lennének a többinél, hanem azért, mert könyörtelen bírójuk a közvélemény s egyuttal kenyéradójuk is. Sokkal súlyosabb erkölcsi fegyelem alatt állanak hivatásuk teljesítésében, mint bármelyik közhivatalnok.

Hogy mennyire igaztalanok azok, akik a sajtó ellen dühöngenek, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy nem az a legkíméletlenebb ellenségeinkre nézve, ha irunk róluk, hanem az, ha nem irunk. Megesett néhányszor a külföldön, hogy parlamenti tagok az ujságírókat megsértették. Megtorlásul bojkott alá helyezték az illetőt, sőt mint tavaly Berlinben megesezt, az egész parlamentet. Nem volt parlamenti tudósítás s a képviselő urak meghaltak a világra nézve. Ekkor tünt ki, micsoda rettentő fegyver a sajtó-bojkott s a sértegetők kézzel-lábbal siettek bocsánatot kérni, hogy feltámadhassanak. A magyar parlamentben egész serege ül a korlátoltaknak és maradiaknak, akik lépten-nyomon gyalázzák a sajtót s drákói törvényt követelnek ellene. Egy kis bojkott nyilván jobb meggyőződésre terelné e tisztelt honatyákat is. De sajnos, a magyar ujságírók sokfelé húznak s egyöntetű eljárásra eddigelé még nem sikerült szervezni őket.

HIREK.

— **Református istentisztelet.** Ma vasárnap d. u. 3 órakor az állami polgári leányiskola rajztermében református istentisztelet lesz. Utána a presbitérium tartja meg ülését.

— **Megint visszaélés készül.** Alig van hét, hogy valami visszaélés ne történjen közügyeink intézése körül. A legújabb az, hogy Krigler Sándor elhalálozásával — aki a kórházi betegek felügyeletét és ételmezését látta el — ki akarják venni a hátramaradt özvegy kezéből az ételmezést s azt Bozó Mihály közgyám és kórházgondnoknak akarják odaadni. Első látszatra talán ebben sokan nem találnak semmi különös dolgot, ha azonban gondolkoznak felette, úgy bizonyára rájönnek, hogy ez teljesen lehetetlen állapot. Mert Bozó Mihálynak, mint kórházgondnoknak, felügyelni kell mindenki felett, aki a kórház részére szállítást teljesít. Már pedig nyilvánvaló, hogy ha ő lesz az ételmező, önmaga felett aligha fog ellenőrzést gyakorolni, ha akármilyen komisz étellekkel traktálná is a betegeket. Hiszen így sem igen teljesíti a szükséges felügyeletet, mert mint arról annak idején hírt adtunk, többen látták, hogy a kórház tűzi fáját idegenek kosárszámba hordták huzamosabb időn keresztül. Bozó Mihály úr azonban ezt nem ellenőrizte, sőt mikor megírtuk, még le is tagadta. Pedig neki mint kórházgondnoknak a letagadás helyett az lett volna kötelessége, hogy a hatóságnál feljelentést tegyen s kinyomoztassa, hogy kik azok az ismeretlen tolvajok, akik a tűzfát dézsmálták. El sem gondolható tehát, hogy ha Bozó Mihály ennél a dolognál nem tudott kellő felügyeletet gyakorolni, hogy akkor majd önmaga felett gyakorol. Különben ha már mindenáron ő akarja a betegek ételmezését elvállalni, hát nyilvános árlejítés útján megteheti ezt is, ekkor azonban, mivel a tisztesség úgy hozza magával, a kórházgondnokságról mondjon le, hogy az ő szállítói működésének más legyen az ellenőrzője, ne pedig ő maga.

— **Sport.** A megalakult „Csongrádi Athletikai-Club” mult vasárnap tartotta első mérkőzését a Félégyház-kecskeméti főgimnázium kombinált csapata ellen, mely alkalommal a labdarugó mérkőzés 2:2 arányban eldöntetlenül végződött. A döntő mérkőzést ma délután tartja meg a két egyesület a csongrádi vásártéri sporttelepen. A mérkőzés iránt, mely városunkban most lesz először bemutatva, nagy az érdeklődés. Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a labdarugáson kívül athletikai verseny is lesz, futás, gerely és díszkosztvetés stb. A mérkőzés minden tekintetben érdemes a megtekintésre. Kezdeté d. u. fél 5 órakor.

— **Sztrájkoló aratók.** Gróf Károlyi László felgyői birtokán 45 szegvári aratómunkás csütörtökön sztrájkba lépett és a cséplést megtagadta. A sztrájkoló munkásokat a csendőrség még aznap letartóztatta és bekísérte őket Csongrádra. A járási főszolgabíró a bérszerződés megszegéséért pénteken 30—30 napi elzárásra ítélte őket, vagyis a 45 ember 1350 napot fog tölteni azért, mert szegénységük miatt fogva más birtokán voltak kénytelenek munkát vállalni.

— **Könyves Bélánál vannak a fedeztetési díjak.** A hétfőn tartott közgyűlésen szóba került a város bikájának fedeztetési díja is, melyről már mult számunkban is megemlékeztünk. A közgyűlésen Perce Sándor gazdasági tanácsnok előadta, hogy a bikák után május óta — nem tudja kinek rendeletéből — Könyves Béla, a gazdasági iskola igazgatója szedi a díjakat, aki azonban azokról eddig nem számolt el. Ennek folytán a közgyűlés utasította a tanácsnokot, hogy azonnal menjen le a telepre és számoltassa meg Könyvest. Hogy a gazdasági tanácsnok ezen megbízatásnak eleget tett-e és hogy sikerült-e neki Könyves Bélával a leszámolást megejteni, ezideig nem jött tudomásunkra.

— **Tüzek.** A mult héten annyi tüzeset volt a határban, hogy jóformán minden napra esett egy tűz. Így a mult hó 26-án Fái István gazdálkodónak hamvadt el a tarlón lévő öt kereszt búzája. — Ugyancsak a mult hó 29-én Blaskovics Pálnak égett meg az Urbán-úti szőlőjében lévő kunyhója. — 30-án meg Gulyás József gazdálkodó 444. szám alatti 24 méter hosszú tanyája égett le. A kár 1280 korona, mely azonban biztosítás útján megtérül. — E hó 1-én pedig Hajdú Márton nagyréti gazdálkodó-

nak égett meg egy asztag búzája, három boglya takarmánya és egy igás kocsija. A kár 4000 korona, mert a búza 374 kereszt volt, a takarmány pedig 23 kocsira való. Biztosítva volt. — Ugyancsak folyó hó 2-án Kása István mámai réti gazdálkodónak égett meg 360 kereszt asztagba rakott búzája és egy kocsija. A tüzet valószínűleg a pipázó munkások okozták, mert a tűz betakarítás közben keletkezett. Biztosítva volt.

— **A gyermek okszerű táplálásának egész irodalma van,** ebben az orvosok ismerik ki csak magukat és ezért mindenkor azt ajánlják a gyermekes anyáknak, hogy az elválasztás pillanatától kezdve a gyermek csak Phosphate Fallières-sel legyen táplálva, mert az esetben nem kell bélzavaroktól tartani és egyszersmind biztosítva van a csontrendszer fejlődése és ki lesz kerülve minden fogzási nehézség.

— **Éhes csavargó.** Folyó hó 1-én többen panaszkodtak a hajóhidnál lévő révészeknek, hogy az órház táján lévő ártéren, a suhák között, egy ismeretlen egyén ólálkodik, aki a magánosan menő asszonyoktól és gyermekektől elvette az ebédet, melyet hozzátartozóiknak vittek a rébbe. Tettét akkor követte el, mikor az illetők a Siha-dűlővel szemben lévő kis gyalogjárón, mely a fűzfák között vezet, mentek át. A panaszok után a hajóhídi alkalmazottak észrevették, hogy egy gyanús idegen jött át a hajóhidon. Szóltak tehát egy rendőrnök, elmondván neki a panaszokat. A rendőrség ilyenformán üldözöbe vette az idegent s azt sikerült is neki a Herke-malom körül elcsipni és letartóztatni. Kihallgatása során aztán elmondta, hogy Surányi Mihálynak hívják és kunszentmártoni illetőségű; ez azonban nem bizonyult valósnak, mert később bevallotta, hogy Csurogra való, ahova eltoloncoltatott.

— **Nagyreményű legény.** Folyó hó 2-án éjjel Zsiros Ferenc legény erőszakosan elvett öreg anyjától 170 koronát. Öreg anyja panaszára a rendőrség éppen akkor tartóztatta le, mikor egy K. M. nevű hölgy társaságában járási mulatott az öreg anyja pénzén, amelyből akkorra már 36 korona és néhány fillér el is fogyott. A megmaradt pénzt a rendőrség elvette tőle.

— **A késmárki állami felső kereskedelmi iskolának** hozzánk beküldött értesítője alapján t. olvasóinkkal a következőket közöljük: Ez iskolában felvételtnek oly tanulók, kik a polgári- és reáliskola vagy a gimnázium IV-ik osztályát (a latin nyelvből nyert osztályzat nem jó tekintetbe) sikerrel elvégezték. A III-ik évfolyam befejezése után a tanulók érettségi vizsgálatot tesznek. Ezen bizonyítvány alapján elnyerik az egyéves önkéntességi jogot és alkalmazást nyerneket üzletekben, gyárakban, biztosító- és pénzügyintézetekben. Beléphetnek a kereskedelmi és gazdasági akadémiákba, a vasúti, posta- és távirat-tiszteket képző vagy a közigazgatási (jegyzői) tanfolyamokba, esetleg kiképezhetik magukat felső kereskedelmi iskolai tanárokká. Felvételi díj 10 K, tandíj éppen úgy mint az összes hazai állami felső keresk. iskolákban 100 K, amely összeg részletekben is fizethető. Az összes tandíjnak 1/4 részét az érdekeseknek elengedik. Ez iskola konviktussal van összekötve, amelyben a tanulók havi 24 K-ért ebédet és vasorát kapnak. A tanulók privát házakban laknak, ahol szállást reggelivel, uzsonnával stb.-vel havi 16—28 K-ért kapnak. A konviktusban évenként 150 tanuló étkezik. A német nyelv tanítására igen nagy gondot fordítanak. Az iskolával kapcsolatos egy női keresk. tanfolyam, polgári fiú- és kereskedő tanonciskola. A felső keresk. iskolában a felvétel és beiratás ugyan július 1-től 5-ig tart, de levélbeli jelentkezéseket a vakációban is elfogadnak és az el-készíteteket most is felveszik. Ez intézet iránt érdeklődő olvasóink bővebb felvilágosításért forduljanak az iskola igazgatóságához Késmárkon.

— **A játék vége.** Folyó hó 1-én, a reggeli órákban történt, hogy Balla József tanyáján a cséplésnél dolgozó Pallai István és Lekrinszki András játék közben összeveszték, s ebből kifolyólag Lekrinszki a kezében lévő szalmahordó rúddal úgy fejbe találta ütni Pallait, hogy az menten összerokadt. Később azonban mégis magához tért, s hazavánszorgott dr. Dékány Béla orvoshoz, aki a fején tátongó sebet összevarta. Pallai sérülése 20 napon túl gyógyul.

— **Kérdezze meg házi orvosát,** hogy nem e akkor cselekszik legokosabban, ha már szappant vásárol, hogy csak a Kolozsvári Heinrich-féle Szent László fertőtlenítő pipere szappant veszi. Megóv minden ragályos betegségtől.

— **Működött a bicska.** Mult hó 28-án Fekete István és ifj. Solymosi Sándor iparosok össze-
verekedtek. Verekedés közben Solymosi elővette a nála lévő bicskát s azzal Feketének a combját megszurta. A csatának így természetesen vége lett, a folytatás azonban még ezután következik, mert Solymosi testi sértésért feljelentett. A verekedés oka, mint ez a kihallgatásnál

a verekedők vallomásából megállapított, féltékenységre.

— **Gabonaárak a budapesti tőzsdén.** Tiszavidéki búza 23 K 65 f, rozs 18 K 80 f, árpa 18 K 20 f, kukorica 18 K 40 f, zab 22 K 70 f mázsánként.

Kiadók és laptulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.

Bozó és Justin könyvnyomdája.

Ügyvédi iroda megnyitás.

Dr. Miskolcy Ferenc értesíti a jogkereső közönséget, hogy ügyvédi irodáját Csongrádon, a Szivák-tér 14. sz. alatt levő Fekete Roza-fele házban megnyitotta.

Kiadó üzlethelyiségek.

Dr. Buk Hermannak piactéri házában három utcai üzlethelyiség és egy jégverem azonnal kiadó.

Alkalmi vétel. Más vállalat miatt két hold szőlő, szép gyümölcsösrel, az öreg szőlőkben, a tisztaoldalon 2500 forintért 10 évi törlesztésre eladó. A vételhez most csupán 500 ft szükséges. Eladó továbbá egy modern sarokház olecsóért. Bővebbet Kossuth-utca 42. szám alatt a fűszerüzletben és Márkus János vendéglősnél lehet megtudni, ahol szintén több bolthelyiség és két szobás lakások nagyon olecsón kiadtnak. A tulajdonos Jóna Dániel Budapest, Szigetvár-út 33. sz., levelekre válaszol.

Versenyárgyalási hirdetés.

Csongrád község előjárósága a piroskavári iskola átalakítási munkálatainak biztosítására 1912. évi augusztus 12. napjának d. e. 10 órájára zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

A részt venni óhajtok felhívtnak, hogy a munkák elvállalására pecséttel lezart, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlataikat a kitűzött időre a községi iktató hivatalba adják be.

Az ajánlatok borítékain következő címzés teendő: Ajánlat a piroskavári iskola átalakítási munkára.

Az ajánlati költségvetésben, melynek kitöltetlen példányai a II. jegyzői irodában, szokásos írárdijért beszerezhetők; az összes egységi árak számmal, míg ellenben ennek alapján nyert végösszeg számmal és szóval kiírandó.

Bánatpénz fejében a vállalati összeg 5%-a a községi letétpénztárnál készpénzben vagy ovadékképes értékpapírokban leteendő és a letéti nyugta az ajánlatokhoz csatolandó. Csongrád, 1912. július 31.

Kovács jegyző.

Hirdetés.

Csongrád község közkörházánál a betegek által használt ruhaneműk és ágyneműk mosatását az előjáróság vállalat útján akarja biztosítani, ennek következtében a mosatás elvállalására nyilvános árlejtest hirdeték.

Az árlejtest hivatalos helyiségben az 1912. évi augusztus hó 6-án délelőtt 9 órakor fogom megtartani. Kikiáltási ár évi 450 korona, bánatpénz 50 korona.

Csongrádon, 1912. augusztus hó 3-án.

Kovács jegyző.

Fickó! Még most sem jögyvted meg magadnak, hogy csak **Jacobi antinicotin** szivarok-hüvelyt szívok!

Nagyban eladás:

acobi Adolf és Sándor
Wien VIII.

Értesítés.

Van szerencsém a tisztelt közönséget értesíteni, hogy a legújabb divai szerint olcsón készítek

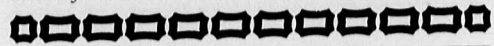
férfi ruhákat.

Továbbá állandóan tartok raktáron saját műhelyemben készült divatos gyermekruhákat s elvállalok bármilyen nemű gyermekruhák elkészítését, jutányos áráért, a legújabb divat szerint. A tisztelt közönség kegyes pártfogását kérve vagyok tisztelettel

Mészáros Károly

férfi szabó.

Műhelyem: Jókai Mór-utca 13. sz. Csongrád.

Községi hirdetmények.

Fegyveradókat fizet mindenki a birtokában levő, vadászatra használható lőfegyverek után. Aki fegyveradót fizet, köteles a birtokában levő, vadászatra használható lőfegyvereket a községi elöljáróságnál bejelenteni. Vadászati jegy váltása esetében a fegyveradó a vadászati adóval együtt a m. kir. adóhivatalnál fizetendő. Aki fegyverét az adó alól elvonja, adójövedéki kihágást követ el.

Csongrád község képviselőtestülete az 1912. évi július hó 29-én megtartott rendes közgyűlésén hozott határozatával az 1913. évi közpénztári, közmunka, nagyréti gazdasági, bukrosi birtokossági, járdaalap, iskolaalap, kórházalap, szegényalap és fogyasztási adó költségvetést megállapítván, ezen határozatok ellen az 1912. évi augusztus hó 5-től számított 15 napon belül, vagyis 1912. évi augusztus hó 19-ig bezárólag az elöljáróságnál felelőbeadás adható be.

A folyó évi őszi fegyvergyakorlatok alkalmával a szeptemberi II. honvédkerületbeli csapatok vonatának előfogatolásához három lovagnak, továbbá mállás állatoknak (kisebb lovaknak) vásárlása válik szükségessé. E célból folyó évi augusztus hó 8-án Szegeden a szükséges lovak loavató bizottságok által fognak vásároltatni.

A vásárok a szokásos vásárhelyeken reggel 6 órától kezdve fognak tartatni.

A folyó évben megtartandó fősorozás határideje véglegesen megállapítván, közzhírre tételük, miszerint:

A hadkötelesek megvizsgálása Csongrád község közházánál, a tanácssteremben, a következő sorrendben fog eszközölni:

Szeptember hó 20-án a csanyleteki és tömörkényi illetőségű I., II., III. korosztálybeli összes hadkötelesek s a csongrádi illetőségű I. korosztályú hadkötelesek a 125 sorszámgig.

Szeptember hó 21-én a csongrádi illetőségű hadkötelesek az I. korosztály 126. sorszámtól, a II. korosztály 220 sorszámgig.

Szeptember hó 22-én, vasárnap, szünet.

Szeptember hó 23-án a csongrádi illetőségű hadkötelesek a II. korosztály 211. sorszámtól végig s az egész III. korosztály, továbbá az idegen illetőségű hadkötelesek s a kik a hadseregbe önként óhajtanak belépni.

ŐSZI TRÁGYÁZÁS!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Valódi Stern-Marké védjegyű.

Thomassalak a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor valódi, ha
= ilyen =
zsákban

van és eredeti ólomzár van
= rajta! =

Hamisítástól szigorúan óvakodjunk!

Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva!

Kalmár Vilmos

a Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviseelője Budapest, VI., Andrásy-ut 49. Különösen a jelenlegi rendkívüli olcsó árakra figyelmetztük a vásárlókat.

Eladó föld.

Csúcs Sándor örökösének szelevényi 55 hold kitűnő szántóföldjük, melyben 14 hold here van, de több mint 30 hold herének való, tanyaépületekkel eladó, több részletben is. Értekezni lehet Varga Benjáminnal Szentesen Farkas Mihály-utca 2. sz. vagy Józsa Józseffel Csongrádon.

Kiadó lakás.

A gróf Andrásy-utca 16. sz. alatt egy két szobás lakás, a hozzátartozó mellékhelyiségekkel haláleset miatt július 24-től kiadó. Értekezni lehet a helyszínén Varga Lajossal.

Értesítés.

Értesítem az igentisztelt közönséget, hogy nagys. Szarka Mihály járásbíró úr házában levő **bútor üzletemet** kibővítettem.

Raktáron tartok: vas- és rézbútorokat, keményfából készült háló-, ebédlő- és szalon-garnitúrákat. Puha és keményfából saját készítményű bútorok olcsó és izléses kivitelben, továbbá képek és tükrök dús választékban kaphatók. Elfogadok megrendeléseket a legdivatosabb minták szerint. Műhelyem Szentgyörgy-utca 13. szám alatt, saját házámban van. Készítményeim a vidék bármely hasonló üzletének készítményeivel ár és minőség tekintetében versenyképes.

Szíves pártfogást kérek

kiváló tisztelettel

Berechy Sándor

bútorkereskedő,
épület- és bútorasztalos.

A mesterdálnok...

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert, ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

Eladó ház és szőlő.

Kátai Istvánnak a Sip-utca 14. sz. alatt lévő háza, mely 4 szoba, 2 konyha és mellékhelyiségekből áll, továbbá az Urbán-uton lévő Eszes Mátás-féle szőlője, melyben egy 8 öles épület van, szabadkézből eladó. Értekezni lehet a fenti sz. háznál.

Tanuló kerestetetik.

Egy jó családból való fiú S. Bánfi János fűszer- és vegyeskereskedésében fizetéssel felvétetik. Kossuth Ferenc-utca 42. sz. Uj-utca sarok.

Eladó

= egy öt járatú =
malom

50 HP. szivógázmotorral, szép bensőséggel, jó termő vidéken. Levelek „G. M. 740 v.” jelige alatt **Blockner** hirdetőjébe Budapest, IV., Semmelweis-utca 4. intézendők.

Aki kellemes,

egyenletes meleg lakást óhajt,
az rendeljen tűzálló agyagból
... készült cserépkályhát ...

MAZURA VILMOS

cserépkályha, takaréktűzhely, fürdőkád, fertőtlenítő zománczott falburkolat és minden e szak... mába vágó munka készítőjénél ...

Szenfésen, a vasútállomás mellett.

Tisztán

és világosan úgy kérje és fogadja el, ha szappant vesz, hogy

KOLOZSVÁRI (HEINRICH-féle)

Glycerin szappan
Tojás „
Mandula „
Márvány „

A holozsvári gyógyszappan-gyár azért lett világhírű, mert a legdrágább és teljesen ártalmatlan anyagból készíti szappanait.

A fejlődésben levő ipart elveszni hagyni ámulás

saját egészségünk ellen. Különösen fontos ez a cipész iparnál, ezért ajánljuk olvasóink figyelmébe **DRAGON LAJOS** cipész-mestert, ki úgy egészséges, mint bütykös, tyúkszem, lúdtalp, donga, ló, sánta és körte alakú lábakra készít legjobb minőségű cipőt vagy eszmat és ezek készítésében hazánk első cipészei közé tartozik. Azon szenvedők, kik azt hiszik, hogy lábuk miatt mankóval vagy bottal kell járniok egész életükön keresztül, forduljonak bizalommal

DRAGON LAJOS

cipész-mester és cipész ipari szakoktatóhoz,

ki minden állandó rendelőjének maga csinál kaptafát, csakhogy megmutassa a világnak, hogy a magyar cipész előbb áll, mint bármelyik német, francia vagy angol.

Üzlet: Templom-utca 9. szám alatt.

Egy OKOS fej

minden alkalommal

Dr. OETKER-féle vanillin-cukrot á 12 fillér

használ a drága vaníliaeső helyett.

Ez a legjobb fűszer

tészták, kakaó és csokoládé, kréme, kuk-lupf, mártások és tejszín pud-ding és torták részére.

Finom vagy poreukorral keverve minden-nemű tészta behintésére páratlan, rendkívül kiadós, így kuglupf, fánk, császármorzsa.

1 csomag á 12 f, pótol 2—3 csövet.

Mindenütt kapható millió recepttel.

Tészták sütéséhez csak a valódi dr. Oetker sűtőpor 12 f használandó.